

۲. ۱۹۹۲۷

شوی معنوی

دفتر دوم

مولانا جلال الدین محمد بلخی

بر اساس نسخه رینولد نیکلسون

به کوشش:

احمد ایمان زاده

سرشناسه	مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۳-۶۷۳ق.
عنوان قراردادی	Mowlavi ۱۲۰-۱۲۷, Jalaloddin Mohammad ibn-e Mohammad, مثنوی، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	Masnavi.Section مثنوی معنوی: دفتر دوم مولانا جلال‌الدین محمد بلخی بر اساس نسخه رینولد نیکلسون/ به کوشش احمد ایمان‌زاده؛ ویراستار اعظم، دوابی.
مشخصات نشر	تهران: کلک فرانسه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۵۶ ص.: ۵/۳۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۵۷۸-۱۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	فینا
یادداشت	کتاب حاضر برگزیده‌ای از کتاب "مثنوی معنوی" اثر مولوی است.
عنوان دیگر	دفتر دوم مولانا جلال‌الدین محمد بلخی بر اساس نسخه رینولد نیکلسون.
موضوع	شعر فارسی -- قرن ۷ق.
موضوع	-- Persian poetry ۱۳th century
شناسه افزوده	نیکلسون، رنلد الین، ۱۸۶۸ - ۱۹۴۵م., مصحح
شناسه افزوده	Nicholson, Reynold Alleyne
شناسه افزوده	ایمان‌زاده، احمد، ۱۳۷۰ - گردآورنده
رده بندی کنگره	۵۲۹۹۹ PIR ۱۱/۱۳۹۸
رده بندی دیویی	۳۱/۱۶۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۷۳۴۳۲

کلک فرانسه

آدرس:

تهران، خیابان برادران گوهری ده متری

ارامنه کوچه شهید محمودی پلاک ۲ طبقه ۴

تلفن: ۸۸۴۷۰۲۵۲

نام کتاب: مثنوی معنوی

دفتر دوم

مولانا جلال‌الدین محمد بلخی

به کوشش: احمد ایمان‌زاده

صفحه آرایشی: محمد علیزاده

ویراستار: اعظم دوابی

ناشر: انتشارات کلک فرانسه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۷۸-۱۲-۷

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	سرآغاز
۱۵	هلال پنداشتن آن شخصی خیال را در عهد عمر
۱۷	دزدیدن مارگیر ماری را از مارگیر دیگر
۱۷	التماس کردن همراه عیسی زنده کردن استخوان‌ها
۱۸	اندوز کردن صوفی خادم را در تیمار داشت بهیمه
۱۹	بسته شدن تقریر معنی حکایت به سبب میل مستمع
۲۰	گمان بردن کاروانیان که بهیمه‌ی صوفی رنجور است
۲۵	یافتن پادشاه باز را به خانه‌ی کمپیرزن
۲۷	حلوای خریدن شیخ احمد جُسرُویِد جهت غریمان
۳۰	ترسانیدن شخصی زاهدی را که کم‌گری تا کور نشوی
۳۱	تمامی قصه‌ی زنده شدن استخوان‌ها به دعای عیسی ^۷
۳۳	خاریدن روستایی در تاریکی شیر را به ظن آنکه گاو اوست
۳۳	فروختن صوفیان بهیمه‌ی مسافر را جهت سماع
۳۶	تعریف کردن منادیان قاضی مقلسی را گرد شهر
۳۸	شکایت کردن اهل زندان پیش وکیل قاضی از دست آن مقلس
۳۹	تتمه‌ی قصه‌ی مقلس
۴۳	مثَل
۴۵	ملامت کردن مردم شخصی را که مادرش را گشت به تهمت
۴۸	امتحان پادشاه به آن دو غلام که نو خریده بود

- ۴۹ به راد کردن شاه یکی را از آن دو غلام و از این دیگر پرسیدن
- ۵۰ قسم غلام در صدق و وفای بار خود از اظهارت خلق خود
- ۵۶ حسد کردن چشم بر غلام خاص
- ۶۲ کلوخ انداختن تشنه از سر دیوار در جوی آب
- ۶۴ فرمودن والی آن مرد راکه آن خارین راکه نشانده‌ای
- ۷۱ آمدن دوسار به بیمارستان جهت ذالتون
- ۷۳ فهم کردن مردان که ذالتون دیوانه نشده است
- ۷۴ رجوع به حکایت ذالتون
- ۷۴ امتحان کردن خواجه‌ی لقمان زیرکی لقمان را
- ۷۶ ظاهر شدن فضل و زیرکی لقمان پیش امتحان‌کنندگان
- ۷۹ تنمهی حسد آن چشم بر آن غلام خاص سلطان
- ۸۰ عکس تعظیم بی‌عام سلیمان در دل بلقیس از
- ۸۲ انکار فلسفی بر قرائت این اَصْحَافُ وَاَکْمُ غُور
- ۸۵ انکار کردن موسی بر مناجات شیان
- ۸۷ عتاب کردن حق تعالی موسی را از بهر شیان
- ۸۸ وحی آمدن موسی را در عذر آن شیان
- ۹۰ پرسیدن موسی از حق تعالی سر غلبه‌ی ظالمان
- ۹۲ رنجاندن امیری خفته‌یی راکه مار در دهانش رفته بود
- ۹۵ اعتماد کردن بر تملق و وفای خرس
- ۹۷ گفتن نابینایی سائل که دو کوری دارم
- ۹۸ تنمهی حکایت خرس و آن ابله که بر وفای او
- ۹۹ گفتن موسی گوساله‌پرست راکه آن خیال اندیشی
- ۱۰۱ ترک گفتن آن مرد ناصح بعد از مبالغه‌ی بند
- ۱۰۲ تملق کردن دیوانه جالینوس را و ترسیدن جالینوس
- ۱۰۲ سبب پریدن و چریدن مرغی با مرغی که جنس او نبود

۱۰۳	تتمه‌ی اعتماد آن مغرور بر تلقّی خرس
۱۰۴	رفتن مصطفی به عیادت صحابی رنجور و بیان
۱۰۵	وحی کردن حق تعالی به موسی که جرابه عیادت من نیامدی
۱۰۶	تنها کردن باغبان صوفی و فقیه غلوی را از همدیگر
۱۰۸	رجعت به قعده‌ی مریض و عیادت پیغامبر
۱۰۸	گفتن شیخی ابا یزید را که کعبه منم گردد من طوافی می‌کن
۱۰۸	حکایت
۱۰۹	دانستن پیغامبر که سبب رنجوری آن شخص
۱۱۳	عذر گفتن دلقک با سید که چرا فاحشه را نکاح داد
۱۱۳	به حیلّت در سخن آوردن سائل آن بزرگ را که خود
۱۱۴	خمنه بردن سگ بر کور گدا
۱۱۵	خواندن محتسب مست خراب افتاده را به زندان
۱۱۶	دوم بار در سخن کشیدن سائل آن بزرگ را تا
۱۱۹	تتمه‌ی فساحت رسول بیمار را
۱۲۳	وصیت کردن پیغامبر مر آن بیمار را و دعای آموزیدنش
۱۲۵	بیدار کردن ابلیس معاویه را که خیز وقت نماز است
۱۲۵	از خر نکلیدن ابلیس معاویه را و روپوش و بهانه کردن
۱۲۶	باز جواب گفتن ابلیس معاویه را
۱۲۷	باز تقریر کردن معاویه با ابلیس مکر او را
۱۲۸	باز جواب گفتن ابلیس معاویه را
۱۲۹	عنف کردن معاویه با ابلیس
۱۳۰	نالدیدن معاویه به حضرت حق تعالی از ابلیس و نصرت خواستن
۱۳۰	باز تقریر ابلیس تلبیس خود را
۱۳۱	باز الحاح کردن معاویه ابلیس را
۱۳۱	شکایت قاضی از افت قضا و جواب گفتن نایب او را

- ۱۳۲ به اقرار آوردن معاویه ابلیس را
- ۱۳۲ راست گفتن ابلیس ضمیر خود را به معاویه ۲
- ۱۳۳ فضیلت حسرت خوردن آن مخلص بر فوت نماز جماعت
- ۱۳۳ تتمه‌ی اقرار ابلیس به معاویه مکر خود را
- ۱۳۴ فوت شدن دزد به آواز دادن آن شخص صاحب‌خانه را
- ۱۳۵ قصه‌ی منافقان و مسجد ضرار ساختن ایشان
- ۱۳۶ فریفتن منافقان پیغمبر را تا به مسجد ضرارش بزنند
- ۱۳۸ اندیشیدن یکی از صحابه به انکار که رسول ۹
- ۱۳۹ قصه‌ی آن شخص که اشتر ضالّه‌ی خود می‌جست و می‌پرسید
- ۱۴۰ متردد شدن در میان مذهب‌های مخالف و بیرون شدن
- ۱۴۱ امتحان هر چیزی تا ظاهر شود خیر و شری که در وی است
- ۱۴۲ شرح فایده‌ی حکایت آن شخص شتر جوینده
- ۱۴۴ بیان آنکه در هر نفسی فتنه‌ی مسجد ضرار هست
- ۱۴۴ حکایت هندو که با بار خود جنگ می‌کرد بر کاری و خیر
- ۱۴۵ قصد کردن غزان به کشتن یک مردی تا آن دگر بترسد
- ۱۴۶ بیان حال خودپرستان و ناشکران در نعمت وجود انبیا و اولیا
- ۱۴۷ شکایت گفتن پیر مردی به طبیب از رنجوری‌ها و جواب گفتن
- ۱۴۹ قصه‌ی جوحی و آن کودک که پیش جنازه‌ی پدر خویش
- ۱۵۰ ترسیدن کودک از آن شخص صاحب جثّه و گفتن آن
- ۱۵۱ قصه‌ی تیراندازی و ترسیدن او از سواری که در
- ۱۵۱ قصه‌ی اعرابی و ریگ در جوال کردن و ملامت کردن آن
- ۱۵۳ کرامات ابراهیم ادهم قدس الله روحه العزیز بر لب دریا
- ۱۵۴ آغاز منور شدن عارف به نور غیبین
- ۱۵۷ طعنه زدن بیدگدگی در شیخ و جواب گفتن مرید شیخ او را
- ۱۵۸ بقصدی قصه‌ی ابراهیم بر لب آن دریا

- ۱۶۰ دعوی کردن آن شخص که خدای تعالی مرا نمی‌بخشد به گناه
- ۱۶۱ بقیه‌ی قصه‌ی طعنه زدن آن مرد بیگانه در شیخ
- ۱۶۲ گفتن عایشه مصطفی را که تو بی‌مصلأ به هر جا
- ۱۶۳ کشیدن موش مهار شتر را و معجب شدن موش در خود
- ۱۶۵ کرامات آن درویش که در کشتی متهمش کردند
- ۱۶۶ تشیع صوفیان بر آن صوفی که پیش شیخ بسیار می‌گوید
- ۱۶۷ عذر گفتن فقیر به شیخ
- ۱۶۹ بیان دعوی‌یی که عین آن دعوی گواه صدق خویش است
- ۱۷۰ سجده کردن یحیی در شکم مادر مسیح ۷ را
- ۱۷۱ اشکال آوردن بر این قصه
- ۱۷۱ جواب اشکال
- ۱۷۲ سخن گفتن به زبان حال و فهم کردن آن
- ۱۷۲ پذیرا آمدن سخن باطل در دل باطلان
- ۱۷۲ چسبن آن درخت که هر که میوه‌ی آن درخت خورد نمیرد
- ۱۷۳ شرح کردن شیخ سر آن درخت با آن طالب مقلد
- ۱۷۴ منازعت چهار کس جهت انگور که هر یکی به نام
- ۱۷۶ برخاستن مخالفت و عداوت از میان انصار
- ۱۷۸ قصه بط‌بچگان که مرغ خانگی پروردشان
- ۱۷۹ حیران شدن حاجیان در کرامات آن زاهد که در

مقدمه

بیمان بعضی از حکمت تأخیر این مجلد دوم که اثر جملندی حکمت الهی بنده را معلوم شود در تولید آن کار بنده از آن کار فرو ماند و حکمت بی پایان حق ادراک او را ویران کند و بدان کار بپردازد.

پس حق تعالی شهادت می‌آورد آن حکمت بی پایان مهارت بی او سازد و او را بدان کار کشد که اگر او را از آن فایده هیچ خبر نکند هیچ تعبیه را برآ جلیانده از پهرهای آدمی است که از پهر آن مصیبت کشم و اگر حکمت آن بر وی فرو زیاد هم نتواند جنبیدن جان کند اگر در بینی اشتر مهار نبود نرزد و اگر مهار بزرگ بود هم فرو حسید و آن من شس، الا عتدنا خزانة و ما ندرنا الا بقدر معلوم.

خاک بی آب گلوخ نشود و چون آب بسیار باشد هم گلوخ نشود و انبساط و جمع و وضع المیزان به میزان دهد هر چیزی را نه بی حساب و بی میزان الا کسانی را که در عالم خلق مبدل شده اند و برزق من یشاء بغیر حساب شده اند و من لم یدق لم یدر.

پرسید یکی که عاشقی چیست گفت که چو ما شوی سائل

عشق محبت بی حساب است جهت آن گفته اند که علت حق است به حقیقت و نسبت او به بنده مجاز است بجهت تمام است بجهت کد ام است.